

Тема: Основні акти законодавства, що регулюють порядок переміщення, митного контролю та оформлення товарів, у тому числі міжнародні. Визначення основних положень та термінів.

План

1. Основні акти законодавства, що регулюють порядок переміщення, митного контролю та оформлення товарів.
2. Міжнародні стандарти митного контролю.
3. Основні терміни та поняття.

Література

1. Конституція України
2. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) : конвенція затверджена Радою митного співробітництва 18.05.1973 у редакції Брюсельського Протоколу 1999
3. Рамкові стандарти безпеки та спрощення міжнародної торгівлі,
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495 - VI
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 № 959-XII
6. Закон України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур» від 05.10.06 № 227-V
7. ПКМУ від 21 травня 2012 № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними»

1. Основні акти законодавства, що регулюють порядок переміщення, митного контролю та оформлення товарів.

Законодавство України з питань митної справи складається з:

1. Конституції України;
2. Митного кодексу (далі - МКУ);
3. Інших законів України, що регулюють питання, становлять митну справу (зазначені у ст.7 МКУ):
  - встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення;
  - застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; справляння митних платежів;
  - ведення митної статистики, обмін митною інформацією;
  - ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;
  - здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України;

- запобігання та протидія контрабанді;
  - боротьба з порушеннями митних правил;
  - інші заходи, спрямовані на реалізацію державної митної політики.
4. Міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
  5. Нормативно-правових актів, виданих на основі та на виконання МКУ та інших законодавчих актів.
  6. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені МКУ та іншими законами України, застосовуються правила міжнародного договору України. Відповідно положень Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

При здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, застосовуються виключно норми законів України та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, чинні на день прийняття митної декларації митним органом України.

Якщо для набрання чинності законом України або іншим нормативно-правовим актом з питань митної справи:

- встановлено певний строк з дня його офіційного опублікування, визначений днями, цей строк починається з 0 годин дня, наступного за днем офіційного опублікування зазначеного закону або акта, і закінчується о 24 годині останнього дня відповідного строку.
- визначено конкретну дату, цей закон або акт вважається чинним з 0 годин зазначеної дати.

Засади митної справи, зокрема, правовий статус митних органів, митна територія та митний кордон України, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, митні режими та умови їх застосування, заборони та/або обмеження щодо ввезення в Україну, вивезення з України та переміщення через територію України транзитом окремих видів товарів, умови та порядок справляння митних платежів, митні пільги, визначаються МКУ та іншими законами України.

Територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, становлять митну територію України. Для цілей застосування положень розділів V «Митні режими» та IX «Митні платежі» МКУ території вільних митних зон вважаються такими, що знаходяться поза межами митної території України

Межі митної території України є митним кордоном України. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі

території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Митна справа здійснюється на основі принципів:

- 1) виключної юрисдикції України на її митній території;
- 2) виключних повноважень митних органів України щодо здійснення митної справи;
- 3) законності та презумпції невинуватості;
- 4) єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;
- 5) спрощення законної торгівлі;
- 6) визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності;
- 7) додержання прав та охоронюваних законом інтересів осіб;
- 8) заохочення доброчесності;
- 9) гласності та прозорості;
- 10) відповідальності всіх учасників відносин, що регулюються МКУ.

2. Міжнародні стандарти митного контролю

У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації, розширення міжнародних зв'язків кожна країна прагне до гармонізації та стандартизації митних процедур. Але перед країнами світу постає проблема – недостатньо розвинене національне законодавство і відсутність світових стандартів. Тому ВМО працює над розробкою та доведенням до країн-членів міжнародних стандартів у галузі спрощення митної діяльності.

Особливе місце серед усіх стандартів належить Міжнародній конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур від 1973 р. (Конвенція Кіото), яку разом з її додатками можна вважати певним кодексом поведінки держав у митних відносинах.

Конвенція охоплює всі питання митного оформлення та митних процедур.

Рада ВМО прийняла у 1999 р. нову редакцію даної Конвенції з метою модернізації митних процедур для їх ефективного використання міжнародною торгівлею у ХХІ ст. До Кіотської конвенції Україна приєдналася у 2006 р. За своєю структурою Конвенція є систематизованим набором правил, складається з основної частини, Загального додатка та Спеціальних додатків.

Загальний додаток - система положень, що застосовуються до усіх митних правил і процедур, згаданих у Конвенції.

Спеціальний додаток - система положень, що застосовуються до одного чи декількох митних правил та процедур, згаданих у Конвенції.

Загальний додаток та Спеціальний додаток складаються з розділів і містять:

- визначення;
- стандартні правила;
- стандартні правила з перехідним періодом.

Стандартне правило фактично є положенням, застосування якого визнається необхідним для досягнення гармонізації та спрощення митних правил і процедур.

Рекомендоване правило – положення Спеціального додатка, визнане таким, що сприяє досягненню мети гармонізації та спрощення митних правил і процедур, якомога ширше застосування якого вважається бажаним.

Стандартні правила митного оформлення та митного контролю. Загальний додаток містить 10 розділів:

- загальні положення
- визначення понять
- митне оформлення та інші митні формальності
- мита та податки
- гарантії
- митний контроль
- застосування інформаційних технологій
- відносини між митною службою та третіми сторонами
- інформація, рішення та розпорядження митної служби
- оскарження з митних питань

Наприклад, у розділі «Визначення понять» наводяться основні визначення, які стосуються митної справи та митних процедур взагалі.

Зокрема:

"митне оформлення" - здійснення митних формальностей, необхідних для випуску товарів у вільний обіг, з метою внутрішнього споживання, експорту чи переведення під інші митні режими;

"митний контроль" - сукупність заходів, що здійснюються митною службою з метою забезпечення дотримання митного законодавства;

"митні формальності" - сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митною службою з метою дотримання вимог митного законодавства;

Наприклад, розділ "Митний контроль" чітко визначає основні принципи митного контролю: його обов'язковість щодо всіх транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, при одночасній мінімізації митних формальностей, а також удосконалення митного контролю за рахунок використання системи управління ризиками, митного пост-аудиту, співробітництва митних адміністрацій інших країн і співробітництва з бізнесом та використання інформаційних технологій.

Це відображено в таких Стандартних правилах:

6.1. Стандартне правило

Усі товари, в тому числі транспортні засоби, які ввозяться на митну територію чи вивозяться з неї, незалежно від того, чи обкладаються вони митами та податками, підлягають митному контролю.

6.2. Стандартне правило

Митний контроль обмежується мінімумом, необхідним для забезпечення дотримання митного законодавства.

6.3. Стандартне правило

При застосуванні митного контролю використовується система управління ризиками.

6.4. Стандартне правило

Митна служба застосовує метод аналізу ризиків для визначення осіб та товарів, в тому числі транспортних засобів, що підлягають перевірці, та ступеня такої перевірки.

6.5. Стандартне правило

Для підтримки системи управління ризиками, митна служба приймає стратегію, яка базується на системі засобів оцінки імовірності недотримання законодавства.

6.6. Стандартне правило

Система митного контролю містить у собі контроль на основі методів аудиту.

6.7. Стандартне правило

Митна служба прагне до співробітництва з іншими митними службами та укладення угод про взаємну допомогу з метою вдосконалення митного контролю.

6.8. Стандартне правило

Митна служба прагне до співробітництва з учасниками зовнішньої торгівлі та укладення меморандумів про взаєморозуміння з метою вдосконалення митного контролю.

6.9. Стандартне правило з перехідним терміном

Митна служба, наскільки це максимально можливо, використовує інформаційні технології та засоби електронних комунікацій для вдосконалення митного контролю.

6.10. Стандартне правило

Митна служба оцінює системи електронних комунікацій учасників зовнішньої торгівлі, якщо такі системи впливають на проведення митних операцій, для забезпечення їхньої відповідності вимогам митної служби.

Наприклад, в розділі «Митне оформлення та інші митні формальності» Стандартне правило 3.11, яке стосується змісту митної декларації: Зміст декларації на товари визначається митною службою. Письмова форма декларації на товари повинна відповідати типовій формі ООН.

У разі застосування автоматизованого митного оформлення формат декларації на товари, яка подається електронним способом, базується на міжнародних стандартах електронного обміну даними, як це передбачено Рекомендаціями Ради митного співробітництва з інформаційних технологій.

Спеціальні додатки Кіотської конвенції:

- додаток А. Надходження товарів на митну територію.
- додаток В. Імпортування.
- додаток С. Експортування.
- додаток D. Митні склади та вільні митні зони.
- додаток Е. Транзит.
- додаток F. Переробка.
- додаток G. Тимчасовий ввіз.

- додаток Н. Митні правопорушення.
- додаток J. Пасажири, поштові відправлення.
- додаток К. Визначення країни походження товарів.

Наприклад, додаток В «Імпортування» містить:

- визначення "випуск для вільного обігу" - митний режим, який передбачає, що ввезені товари отримують статус товарів у вільному обігу на митній території після сплати всіх необхідних ввізних мит та податків та виконання всіх необхідних митних формальностей;

На даний час до Кіотської конвенції приєдналися 67 держав, в тому числі такі провідні країни світу як: США, Канада, Японія, Австралія, Китай, держави Європейського союзу та інші. З країн СНД до неї вже приєдналися Казахстан, Азербайджан, Україна та Російська Федерація. Приєднавшись до Кіотської конвенції будь-яка держава світу, відповідно до ст.13 Конвенції, повинна запровадити Стандартні правила Загального додатку, Спеціальних додатків та їхніх розділів не пізніше ніж через 36 місяців після набрання ними чинності. Тим самим держава, що приєдналася, бере на себе міжнародні зобов'язання по запровадженню положень конвенції на національному рівні.

Договірні Сторони Конвенції, розробленої під егідою Ради митного співробітництва, прагнуть усунути розбіжності у митних правилах і процедурах Договірних Сторін, що можуть перешкоджати розвитку міжнародної торгівлі та інших видів міжнародного обміну, бажаючи зробити вагомий внесок у розвиток такої торгівлі та обміну шляхом спрощення і гармонізації митних правил і процедур, а також шляхом стимулювання міжнародного співробітництва, відзначаючи, що значні переваги від спрощення умов міжнародної торгівлі, можуть бути досягнуті без шкоди для відповідних стандартів митного контролю, визнаючи, що таке спрощення і гармонізація можуть бути досягнуті, у тому числі завдяки застосуванню таких принципів:

- здійснення програм, спрямованих на постійне удосконалення та підвищення ефективності митних правил та процедур;
- застосування митних правил та процедур є передбачуваним, послідовним та прозорим;
- надання заінтересованим сторонам усієї необхідної інформації щодо законів, нормативно-правових та адміністративних актів з митного регулювання, митних правил та процедур;
- затвердження сучасних методів роботи, таких як система аналізу ризиків й методу контролю, який базується на аудиті, а також максимальне практичне використання інформаційних технологій;
- співробітництво з іншими національними органами влади, митними службами інших держав та торговими співтовариствами, у всіх випадках, коли це можливо;
- впровадження відповідних міжнародних стандартів;
- забезпечення безперешкодного доступу причетних сторін до процедур адміністративного та судового контролю;

Система рамкових стандартів із забезпечення безпеки та сприяння глобальній торгівлі (SAFE) була прийнята в 2005 році. Цей юридично

необов'язковий документ містить в собі стандарти із забезпечення безпеки ланцюга постачань та спрощення процедур міжнародної торгівлі, дозволяє реалізовувати інтегроване управління ланцюгом постачань для всіх видів транспорту, сприяє розвитку зв'язків між митними службами з метою виявлення ризикових товарів, а також сприяє співпраці митних органів та ділових кіл за допомогою введення концепції уповноваженого економічного оператора.

Рамкові стандарти мають на меті:

- Встановлення стандартів, що забезпечують підвищення безпеки й полегшують функціонування міжнародного ланцюга поставок товарів на глобальному рівні з метою досягнення більшої визначеності й передбачуваності.
- Забезпечення комплексного керування міжнародним ланцюгом поставок товарів для всіх видів транспорту.
- Зміцнення ролі, функцій і можливостей митних служб у світлі вимог і можливостей 21 століття.
- Зміцнення співробітництва між митними адміністраціями з метою розширення їхніх можливостей по виявленню відправлень підвищеного ризику.
- Зміцнення співробітництва між митними структурами й підприємницьким співтовариством.
- Сприяння безперервному руху вантажів по всьому безпечному міжнародному ланцюгові поставок товарів.

Рамкові стандарти ВМО складаються із чотирьох основних елементів.

По-перше, вони передбачають гармонізацію вимог у відношенні попереднього електронного повідомлення про вантаж при вхідних, вихідних і транзитних відправленнях.

По-друге, всі країни, що приєдналися до Рамкових стандартів, беруть на себе зобов'язання послідовно підходити до питань керування ризиками з метою вирішення питань безпеки.

По-третє, Рамкові стандарти вимагають, щоб по обґрунтованому запиту приймаючої країни, заснованому на порівнювальній методиці відстеження ризиків, митна адміністрація направляючої країни робила огляд контейнерів і вантажів підвищеного ризику при експорті, бажано з використанням неінтрузивної апаратури виявлення, такої як крупно форматні рентген-апарати і детектори радіації.

По-четверте, у Рамкових стандартах визначаються пільги, котрі митні служби будуть надавати компаніям, які дотримуються мінімальних стандартів безпеки міжнародного ланцюга поставок товарів і використовують ефективні методи роботи.

Рамкові стандарти ВМО, засновані на чотирьох описаних вище елементах, стоять на двох "опорах": системі угод між митницями різних країн і партнерських відносинах між митницями і бізнесом. Така стратегія двох "опор" має безліч переваг. Ці "опори" припускають наявність набору стандартів, скомпонованих таким чином, щоб гарантувати легке розуміння й оперативне застосування на міжнародному рівні. Крім того, Рамкові стандарти побудовані з

обліком існуючих у ВМО засобів із забезпечення безпеки й полегшення торгівлі, а також програм, розроблених адміністраціями – членами.

Дані Рамкові стандарти являють собою нову міцну платформу, що дозволить активізувати світову торгівлю, підвищити рівень її захищеності від терористичних зазіхань і збільшити внесок митних служб і торговельних партнерів у процес підвищення соціально-економічного добробуту держав. Вони дозволять розширити можливості митних служб з виявлення відправлень підвищеного ризику для подальшої роботи з ними, а також підвищити ефективність адміністрування товарів, прискорюючи, таким чином, процес митного оформлення і випуску вантажів.

Вважається, що ефективний інституціональний розвиток є важливим елементом забезпечення широкомасштабного прийняття й застосування Рамкових стандартів. При цьому вважається й те, що деякі Рамкові стандарти можуть бути впроваджені вже зараз. З цією метою варто розробити стратегії надання окремим адміністраціям допомоги в інституціональному розвитку, необхідному для практичного впровадження Рамкових стандартів. Для того, щоб процес інституціонального розвитку був успішним, він повинен спиратися на політичну волю й цілісний підхід. Тому ВМО, а також консорціум країн і інші партнери повинні допомогти країнам, які готові застосовувати Рамкові стандарти і проявляють необхідну політичну волю.

Для впровадження Рамкових стандартів буде потрібно не тільки зміцнити потенціал, але й домогтися розуміння необхідності поетапного підходу. Було б безпідставним думати, що будь-яка адміністрація зможе негайно почати застосування Рамкових стандартів. Враховуючи те, що Рамкові стандарти являють собою мінімальний набір стандартів, вони будуть впроваджуватися на різних етапах з урахуванням можливостей кожної адміністрації й необхідних законотворчих повноважень. Секретаріат ВМО спільно зі Стратегічною групою високого рівня розробить План впровадження Рамкових стандартів.

Дійсні Рамкові стандарти структуровані таким чином:

- опис переваг, які будуть забезпечені прийняттям і застосуванням Рамкових стандартів;
- "опори", на яких стоять Рамкові стандарти: система угод між митними адміністраціями і система партнерських відносин між митними органами і підприємницьким співтовариством;
- додатки, у яких знаходяться детальні вказівки по застосуванню.

Міжнародна конвенція з гармонізованої системи опису і кодування товарів (ГС) була прийнята 1983 року та набула чинності 1988 року. Цю номенклатуру використовують з різною метою як основу для розрахунку митних тарифів та ведення міжнародної митної статистики. Система містить у собі близько 5000 товарних позицій, кожна з яких має шестизначний код, наданий згідно з чітко визначеними правилами, з метою досягнення єдиної класифікації товарів. ГС також використовується для розробки торговельної політики, розгляду правил походження товарів, моніторингу контрольованих товарів, розрахунку податків, тарифів на перевезення, контролю за квотами та цінами, а також для проведення економічних досліджень та аналізу.

Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 з поправками 1997 вступила в силу 20 березня 1978 Її учасниками є понад 70 держав світу. Головними цілями Конвенції є сприяння полегшенню міжнародних перевезень вантажів дорожніми транспортними засобами, поліпшення умов перевезень, спрощення та гармонізація адміністративних, зокрема прикордонних, формальностей в галузі міжнародних перевезень. Конвенція регулює процес перевезення вантажів від митниці місця відправлення до митниці місця призначення держав-учасниць. При цьому обов'язковою вимогою є те, щоб якась частина перевезень здійснювалася автомобільним транспортом. У проміжних митницях вантажі, перевезені з дотриманням особливої процедури МДП, звільняються від сплати або депозиту ввізних чи вивізних митних зборів і, як правило, від митного огляду. Наявність одного супровідного документа - книжки МДП - спрощує прикордонні операції, що істотно знижує транспортні витрати, головним чином за рахунок затримок в дорозі. 27 червня 1997 були схвалені поправки до Конвенції МДП, суть яких зводиться до того, щоб більш надійно гарантувати процедури МДП, спростити власне митні процедури та посилити контроль за правильністю використання книжки МДП.

Конвенція про карнет АТА та Конвенція щодо тимчасового ввезення (Стамбульська конвенція). Обидві Конвенції є інструментами ВМО з тимчасового ввезення товарів. Система АТА, яка є частиною обох Конвенцій, дозволяє свободу пересування через кордони та тимчасове ввезення товарів на митну територію, звільняючи від сплати податків та мита. Товари супроводжуються одним документом, відомим як карнет АТА. Функціонування системи АТА забезпечується за допомогою міжнародних гарантій.

Найважливішою метою міжнародного співробітництва у галузі митної справи є боротьба з митними правопорушеннями, координація зусиль митних та правоохоронних органів різних країн у цій справі. Саме з цією метою і була підписана Міжнародна конвенція про взаємне адміністративному сприянні в запобіганні, розслідуванні та припиненні митних правопорушень (Конвенція Найробі) 1977 Конвенція набула чинності 21 травня 1980 У ній бере участь близько 40 держав. Цей міжнародний договір надає можливість державам-учасницям співпрацювати на багатосторонній і двосторонньої основах у справі захисту національної економіки, культурних і моральних цінностей. Держави-учасниці підтримують прямі контакти між митними службами. Конвенція складається з основного тексту (6 розділів, 33 статті) і додатків. Кожний додаток разом з текстом Конвенції є самостійним договором. Додатки регулюють наступні питання: допомога в боротьбі з контрабандою наркотичних засобів і психотропних речовин; збір і взаємний обмін спеціальною інформацією; забезпечення виконання митними службами юридичних дій; взаємодія в боротьбі з митними правопорушеннями. Для участі в Конвенції необхідно участь хоча б в одному додатку. Основні форми співробітництва відповідно до Конвенції: обмін інформацією (у рамках чого створиться спеціальна картотека); допомогу в проведенні спостереження; розслідування, проведене правоохоронними органами однієї держави-учасника

за запитом-дорученням іншої; можлива навіть діяльність правоохоронних органів однієї країни-учасниці на території іншої.

Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ)), фр. Convention relative au contrat de transport international de Marchandises par Route (CMR) — міжнародний багатосторонній договір, укладений 19 травня 1956 року в Женеві групою держав під егідою Комітету внутрішнього транспорту Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (КВТ ЄЕК ООН). Конвенція стандартизує умови, що регулюють договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів, зокрема стосовно: документів, які застосовуються під час такого перевезення; відповідальності перевізника. Конвенція визначає: Сферу її застосування; Осіб, що за них відповідає перевізник; Процедури укладання і виконання договору перевезення, зокрема вимоги до вантажної накладної; Межі відповідальності перевізника; Питання, що стосуються претензій і позовів; Положення, які стосуються перевезення, що здійснюється послідовно кількома перевізниками. Україна стала членом конвенції з 16 лютого 2007 року. При приєднанні до Конвенції Україна зробила застереження, що вона не вважає себе зобов'язаною статтею 47 цієї Конвенції, тобто, якщо між Україною і однією чи кількома іншими державами-членами Конвенції виникне будь-який спір щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції, що сторони не можуть його вирішити шляхом переговорів чи в інший спосіб, то такий спір не може бути на запит будь-якої із заінтересованих держави-членів Конвенції переданий для вирішення до Міжнародного Суду ООН.

2. Визначення основних термінів і понять

Наведені нижче терміни і поняття відповідно Митного кодексу України вживаються в такому значенні:

1) авторизований економічний оператор (далі - АЕО) - підприємство, якому митними органами надано авторизацію АЕО згідно МКУ;

1⁻¹) валютні цінності:

а) валюта України - грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

б) іноземна валюта - іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

в) платіжні документи та цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах;

г) банківські метали - золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів;

2) вантаж експрес-перевізника - консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експрес-відправлення, що не увійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником через митний кордон України;

3) вантажне відправлення - товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі;

4) ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України - сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку;

5) випуск товарів - надання митним органом права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети;

5⁻¹) візуальне інспектування - дії посадової особи митних органів, що передбачають зняття засобів забезпечення ідентифікації, накладених на транспортний засіб комерційного призначення, без вивантаження товарів та без їх розпакування, з метою виявлення ознак псування цих товарів;

6) вільний обіг - обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку митних органів України;

7) громадяни - фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства;

8) декларант - особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування;

9) декларація митної вартості - документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим;

10) дозвіл митного органу - надання особі митним органом усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставлення відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій;

11) дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органічного утворення, напівдорогоцінне каміння - терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»

12) експрес-перевізник - перевізник, який з використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB - airwaybill, MAWB - master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень митним органам для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам);

12¹) загальна декларація прибуття - повідомлення митного органу про товари, призначені для ввезення на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, що містить відомості, необхідні для проведення аналізу ризиків з метою безпеки та надійності;

13) заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності - не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини;

13¹) заходи офіційного контролю - фітосанітарний контроль, ветеринарно-санітарний контроль, державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, що проводяться згідно із законодавством України;

14) зона митного контролю - місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні формальності;

15) іноземні товари - товари, що не є українськими відповідно до п.61 ст.4 МКУ, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до МКУ;

16) контейнер - транспортне обладнання (клітка, знімна цистерна або подібний засіб), що:

а) являє собою повністю або частково закриту ємність, призначену для поміщення в неї вантажів;

б) має постійний характер і завдяки цьому є достатньо міцним, щоб слугувати для багаторазового використання;

в) спеціально сконструйоване для полегшення перевезення вантажів одним або кількома видами транспорту без проміжного перевантаження;

г) сконструйоване таким чином, щоб полегшити його перевантаження, зокрема з одного виду транспорту на інший;

г) сконструйоване таким чином, щоб його можна було легко завантажувати та розвантажувати;

д) що має внутрішній об'єм не менше одного метра кубічного.

Термін "контейнер" включає приладдя та обладнання, необхідні для цього типу контейнера, за умови, що вони перевозяться разом із контейнером. Знімні кузови прирівнюються до контейнерів;

17) контрафактні товари:

а) товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні, на яких без дозволу міститься позначення, тотожне із охоронюваною в Україні торговельною маркою стосовно одного й того самого виду товарів, або яке є схожим настільки, що його можна сплутати з такою торговельною маркою;

б) товари, що є предметами порушення прав інтелектуальної власності на географічне зазначення в Україні й містять назву чи термін або описуються за допомогою назви чи терміна, які захищені таким географічним зазначенням;

в) будь-яка упаковка, етикетка, наліпка, брошура, інструкція з експлуатації, гарантія чи інший документ такого типу, навіть якщо вони представлені окремо, які є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку або географічне зазначення, які містять позначення, назву або термін, тотожні із охоронюваною в Україні торговельною маркою чи географічним зазначенням, або які є схожими настільки, що їх можна сплутати з такою торговельною маркою чи географічним зазначенням, та які можуть використовуватися стосовно одного й того самого виду товарів, щодо якого охороняється торговельна марка в Україні чи географічне зазначення;

18) культурні цінності - об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України;

19) моторні транспортні засоби - транспортні засоби, що рухаються за допомогою встановленого на них двигуна;

19¹) механізм "єдиного вікна" - механізм взаємодії декларантів, їх представників та інших заінтересованих осіб з митними органами, іншими державними органами, установами та організаціями, уповноваженими на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, який забезпечує можливість одноразового подання в електронному вигляді через єдиний державний інформаційний веб-портал "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" документів та/або відомостей з метою дотримання вимог щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, передбачених МКУ, іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також нормативно-правовими актами, виданими на основі та на виконання МКУ та інших законів України;

20) митна декларація - заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури;

21) митна процедура - зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання;

22) митне забезпечення - одноразові номерні запірно-пломбові пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки, засоби електронного цифрового підпису та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення;

23) митне оформлення - виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення;

24) митний контроль - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм МКУ, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

25) митний режим - комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення;

26) митний статус товарів - належність товарів до українських або іноземних;

27) митні платежі:

а) мито;

б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції);

в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції);

28) митні правила - встановлений МКУ та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на митні органи МКУ та іншими законами України;

29) митні формальності - сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення з метою дотримання вимог законодавства України з питань митної справи;

30) міжнародний транспортний документ - номерний товаросупровідний документ, який є договором на перевезення кожного окремого міжнародного експрес-відправлення;

31) міжнародні поштові відправлення - упаковані та оформлені відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою "М", дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані поштові відправлення з позначкою "Консигнація",

відправлення міжнародної прискореної пошти "EMS", які приймаються для пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються через територію України транзитом операторами поштового зв'язку;

32) міжнародні експрес-відправлення - належним чином упаковані міжнародні відправлення з документами чи товарним вкладенням, які приймаються, обробляються, перевозяться будь-яким видом транспорту за міжнародним транспортним документом з метою доставки одержувачу прискореним способом у визначений строк;

33) нерезиденти:

а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України;

34) несупроводжуваний багаж - товари, що відправляються їх власниками - громадянами з оформленням багажних або інших перевізних документів та переміщуються через митний кордон України окремо від цих громадян;

34¹) митні органи - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, митниці та митні пости;

35) особи - юридичні та фізичні особи;

36) особисті речі - товари, нові і такі, що були у вжитку, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб фізичної особи, які відповідають меті перебування зазначеної особи відповідно в Україні або за кордоном, переміщуються через митний кордон України у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі і не призначені для підприємницької діяльності, відчуження або передачі іншим особам;

37) перевізник - особа, яка здійснює перевезення товарів через митний кордон України та/або між митними органами на території України або є відповідальною за такі перевезення;

38) підприємство - будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець;

38¹) піратські товари - товари, що є предметами порушення авторського права та/або суміжних прав або права інтелектуальної власності на зареєстрований промисловий зразок в Україні та які являють собою або містять копії, зроблені без згоди правовласника авторського права і суміжних прав або права інтелектуальної власності на промисловий зразок чи особи, уповноваженої таким правовласником у країні виробництва;

39) платник податків - особа, на яку відповідно МКУ та інших законів України покладено обов'язок зі сплати митних платежів;

40) повірений - особа, яка діє на підставі договору доручення з експрес-перевізником і здійснює пред'явлення міжнародних експрес-відправлень митному органу за місцезнаходженням одержувача (відправника);

41) попереднє повідомлення - завчасне повідомлення митному органу про намір ввезти товари на митну територію України або вивезти їх за її межі;

42) попередній документальний контроль - форма здійснення заходів офіційного контролю, яка полягає у проведенні в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України посадовими особами митних органів перевірки відповідних документів і відомостей, а в разі потреби, за результатами застосування автоматизованої системи управління ризиками - візуального інспектування товарів, транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України або поміщуються в митний режим транзиту;

43) посадові особи підприємств - керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання такими підприємствами вимог, встановлених МКУ, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку;

44) посадові особи представництв іноземних держав та міжнародних організацій - акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв та члени дипломатичного персоналу, посадові особи консульських установ, представники іноземних держав при міжнародних організаціях, посадові особи міжнародних організацій;

45) постійне місце проживання - місце проживання на території будь-якої держави не менше одного року громадянина, який не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом будь-якого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цим громадянином службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом);

46) об'єкти права інтелектуальної власності - об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, композиції напівпровідникових виробів;

47) правовласник - особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень;

48) припаси:

а) товари, призначені для споживання пасажиром та членами екіпажів (бригад) на борту транспортних засобів, незалежно від того, продаються ці товари чи ні;

б) товари, необхідні для експлуатації і технічного обслуговування транспортних засобів на шляху прямування та у пунктах проміжних стоянок чи зупинок (у тому числі пально-мастильні матеріали), крім запасних частин та устаткування, які знаходяться у транспортних засобах на момент прибуття на

митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території;

в) товари, які призначаються для продажу на винос пасажиром та членам екіпажів (бригад) транспортних засобів і знаходяться у цих транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території;

49) пропуск товарів через митний кордон України - надання митним органом відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення;

50) резиденти:

а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;

г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

г) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента;

51) ремонт - операції, що здійснюються для усунення недоліків товарів, приведення їх у робочий стан, відновлення ресурсу або характеристик та не призводять до зміни коду цих товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності;

52) ручна поклажа - товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України разом з цими громадянами або уповноваженими ними особами без оформлення багажних чи інших перевізних документів;

53) спеціально виготовлене сховище (тайник) - сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо;

54) судно закордонного плавання - українське або іноземне судно, яке здійснює міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів та прибуває на митну територію України або вибуває за її межі;

55) супроводжуваний багаж - товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України у багажних відділеннях транспортних засобів, якими прямують ці громадяни, з оформленням багажних або інших перевізних документів;

56) тарифна квота - визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування мита;

57) товари - будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі;

57⁻¹) товари, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності:

а) товари з ознаками порушення авторського права і суміжних прав, прав інтелектуальної власності на винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, компонування напівпровідникових виробів, прав, що надаються за сертифікатами додаткової охорони на лікарські засоби та засоби захисту рослин;

б) пристрої, продукти або компоненти, призначені, виготовлені або адаптовані головним чином для забезпечення або полегшення обходу технології, пристрою або компонента, що у звичайному режимі функціонування попереджують або обмежують дії, не дозволені правовласником авторського права і суміжних прав;

в) будь-яка форма або матриця, яка спеціально призначена або адаптована для виробництва товарів, що є предметом порушення прав інтелектуальної власності;

58) транспортні засоби - транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі;

59) транспортні засоби комерційного призначення - будь-яке судно (у тому числі самохідні та несамохідні ліхтери та баржі, а також судна на підводних крилах), судно на повітряній подушці, повітряне судно, автотранспортний засіб (моторні транспортні засоби, причепи, напівпричепи) чи рухомий склад залізниці, що використовуються в міжнародних перевезеннях для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їхніми звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилами та паливом, що містяться в їхніх звичайних баках упродовж їхнього транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення;

60) транспортні засоби особистого користування - наземні транспортні засоби товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тон), 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепи до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД, плавучі засоби та повітряні судна, що зареєстровані на території відповідної країни, перебувають у власності або тимчасовому користуванні відповідного громадянина та ввозяться або вивозяться цим громадянином у кількості не більше однієї одиниці на кожен товарну позицію виключно для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за плату або безоплатно;

61) українські товари - товари:

а) які повністю отримані (вироблені) на митній території України та які не містять товарів, ввезених із-за меж митної території України. Товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських товарів, якщо вони отримані (вироблені) з товарів, які не перебувають у вільному обігу на митній території України;

б) ввезені на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території;

в) отримані (вироблені) на митній території України виключно з товарів, зазначених у підпункті "б", або з товарів, зазначених у підпунктах "а" і "б" цього пункту;

б2) умовне звільнення від оподаткування митними платежами - звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму;

б2¹) уніфікована митна квитанція - документ встановленої форми, що у випадках, передбачених МКУ, засвідчує факт справляння митним органом грошових коштів, прийняття грошової застави, передачі йому товарів, транспортних засобів на зберігання;

б3) уповноважена особа (представник) - особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого декларантом, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з проведенням митних формальностей, щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення від імені декларанта.

органом